

הרצאתו של הנטקה על קרן היסוד בקונגרס הציוני השני

בשנתים האחרונות היו לקה"ם 800 000 ל"ש, שהם שני שלישים של הכספים הצבורים שנרמזו לא"י לצרכי ספעל הבנין היהודי. כי 250000 תורמים השתתפו בזה, אשר מהציתם הם ציינם מאורגנים, הסכום הממוצע של ההרומה הוא יותר מ'3 ל"ש לשנה, אם נוציא מהחשבון את היהדות הרומית, הרי כל משפחה יהודית נותנת בממוצע 10 ש"ל לשנה לקה"ם ולקה"ק. כשני שלישים של סכום זה, 7 ש"ל נשלמים בחלקה של קה"ם.

מספרים אלה אפשר להעריך מכהינות שונות, הבקורת הציין בצדק, כי מ'5 מיליונים בתי"אב יהודים - שוב בלי רוסיה - רק החלק העשירי בערך השתתף בקה"ם, כי סכום של 3 ל"ש לשנה לתורם מהווה לרוב חלק מעומם מתקציב ההוצאה ואינו פגיע לר"י 10 או אמילו 5 אחוזים של ההכנסה. המבקר יזכיר את 25 המיליונים ל"ש אשר עליהם דבר האופטימיזם הבלתי-מרוסן שלאחר המלחמה, ואשר מהם רק כ"3 מיליונים הגיעו לקופתה של קה"ם, אולם שוויה לו חלק בעבודת קה"ם, מי שיוודע מה מאד קשה להגיע אנשים אמידים, אף אם מתענינים הם, לתת מרצונם הטוב, בניגוד להורגליהם, סכום ניכר למטרה איריאליסטית מהורה, שאינה מבטיחה להם שום טובה הנאה - הוא היוודע עבודה עצומה נלווה בקה"ם, ואנו רשאים להיות בטוחים, כי נוכח להנדיף במדה ניכרת את המספרים האלה, אם נסיה את דעתנו מהויות ונחיצה על קרקע העובדות, נוכל לחשוקף כלפי העתיד בבטחון.

מה שמגדיל את קה"י פמנכיות אחרות הרי זה רעיון הקם הנלום בו, דורות על דורות הלמו עד שנראתה שוב האפשרות למנהיגי העם לדרוש מכל אחד מבני העם סם קבוע לפובת הכלל, הנסיון נעשה אפשרי כשרעיון מרכזי חדש הקף את רוב העם, רק לאחר שהקיצה מחדש ההרומה הלאומית המרוכזת בא"י, אפשר היה לחשוב שוב על דרישת סם.

הבקורת על עבודתנו בא"י נתגבר משנה לשנה, כי משנ' לשנה עולה מספר היהודים שקש'ו את גורלם בא"י, משנה לשנה עולה מספרם של אלה, אשר ידידתם וקירוביהם תלו בא"י את עתידם, חיג המעונינים בא"י הולך ורחק, וידיעת המצב והתנאים בא"י נפוצה ברחבי האומה עיי עתונים ומכתבים, הולך ופוחז מספרם של אלה, אשר למענם א"י היא ארץ רחוקה אשר אין לקבל מושג עליה, ובאותה מדה מתגברת הבקורת על פרטי עבודת הבנין ונעשה קשה לתרום למכשר הבנין וז', כשאתה שומע בקורת כה מרובה וכשאתה עצמך

במבקרים, ואם למרות זאת עולה להוכיח אנשים כה רבים, שעליהם לזכות את בנין א"י על ראש מחשבתם, לחייב את הבנין הזה על כל מנרעותיו ולתרום כסף למענו, כי אז עבודה זו, הנשמת המס, פירושה חלק חשוב של ספעל ההנוך הלאומי, אשר על דורנו להנשימו, ואת העבודה הקשה הזאת אין להכביר ללא צורך, ולכן צריכה קה"י להשאר הקרן הניטרלית, אותה הקרן אשר בתור כנו היא נחשבת על הפוני העם.

אולם במדה להאמץ לשמור על קה"ם כעל קרן של ככל ישראל, בה במדה חלילה לנו לשנות, כי תביעה מיוחדת לקה"ם א"י אותם היה דים הקרויים ציונים, אל לנו לשקוט מתוך רצון על מה שהושג, כל עובר של קה"ם יודע, כמה ערים נותרו וכל עבוד רק מחוסר עוזרים מתאימים, מה שמתח היא עוד עבודת קה"ם ברוב הארצות, מה רבים עוד ירדו א"י המהכים לכך, שיבוא וינכו את תרומתם, מה רבים הם האמידים המהכים למיפת שיראו להם הציונים, כדי להתגבר על המעצורים שבקרבתם ולפתוח את לבם ואת כיסם לפני א"י, והתקדמות זו, האפשרית בהחלט, של קה"ם תלויה אך ורק, בנו הציונים, במדת המס שלנו, במדת עבודתנו, במדת תביעתנו, וכאן, מהביטה הזאת עלינו להניד, כי כלל הציונים טרם מלא את חובתו לקה"ם בשלמותה.

אין אנו מדברים כאן על המקרים המעציבים שבהם מצביהמשפחה הקשה מונע את האפשרות לתרום לא"י, אלא על אותם המקרים המרובים, אשר ציונים פעילים, מהם אנשים החופשים מקום מנהיג בצבוריותנו, אינם מבינים, כי השלום עם לא"י הוא ברית מוסרי' המחויק בבנין הסחערער של חיינו הלאומיים, אחרים ממלאים חובה פורמלית - הם הוחמים על התחייבות, אולם חסרה להם הנגורה למלא את התחייבות: ברצון הטוב סני להם, אחרים סובדים, כי הם ממלאים את חובתם בשלום סכום שאינו עומד בשום יחס לשאר הוצאותיהם.

בתוך סערת התלהבות הראשונה דברנו על מעשר, בארצות שהתחייבו לדבר ברצינות קצבו את המעשר הזה בשעיר של 2 עד 5 אחוזים סן ההכנסה וזהו המעשר שאנו מחכונים לו עכשיו, כיום יוחר מאלף איש משלמים את המעשר הזה, עם זה נכנס הרעיון לחוך חיינו, משנה לשנה גרלים אנשים צעירים שקלטו את רעיון המעשר מנעוריהם, כשם שהדורות הקודמים קלטו את הרעיון הלאומי ואת חובת השקף, רעיון המעשר הולך ומבשיל, אולם עלינו להחיש את הפרוצס, והדבר תלוי בציוני כל הארצות, זה שנה שמרכז קה"ם עבר ירושלים, התעמולה מתקפה מתוך הקשר

החי ה הנעשה הן עבודת קה"ם בא"י ובין תעמולתה היר, והנש, ההכנסות ענו, ואם לא עלה הרגר להביא את התקציב לידי השלום מלא - הרי יש לכך סבות מיוחדות, ההפרש הוא קטן - רק אחוזים מעטים של התקציב, אולם התקציב נקבע בסכום גבוה יותר מדי, וגם לא היו בו מעיסי-מלואים, ומשום זה לא יכול התקציב להתגבר על מצב החירום שנוצר עם התגברות חוסר העבודה.

גיים הנספים של קה"ם נרוך בהוצאות פרובות, מי שעסק באלה יודע, כי סנכית צנורות עולית בכל העולם בהוצאות גדולות, התעמולה הכרכית, גיוס החתימות ונבית ההתחייבויות - כל אלה נורמים הוצאות, העולות עם התרחבות היקף המגביות, כי במדה שמתרחב חוגהתורמים בה כמדת מקיפה התעמולה הונו אנשים, אשר קשה להגיעם להשתתפות.

אעפ"י כן יכלו ההוצאות להיות נמוכות משהיו, כיום מומדת התעמולה הארץ-ישראלית על קה"ם וקה"ק, לא זו היתה הכונה בשעת יסודה של קה"ם וזא וו היתה העורת הקה"ק לפני המלחמה, אז ראו בזה ההסתדרויות הציוניות הארציות את המקרן, קה"ם היתה צריכה להיות מטורה מתעמולה במדה שהדבר נוגע לחוגים הציוניים, ותעמולתה צריכה היתה להיות מצומצמת באותם החוגים שאינם שייכים להסתי הציונית, איכו הושגה מטרה זו, היו הוצאות קה"ם יורדות בהרבה, אולם אולם הציונים המוענים נגר רבוי ההוצאות של קה"ם בארצות שונות - מועים בדרשם את צמצום עבודה התעמולה, בדרך זו נגיע אף לתוצאת אחת: פחיתת ההכנסות של קה"ם, אולם אם באבת הם רוצים לעזור לקה"ם, אזי עליהם לדאוג לכך, שההסתדרויות הציוניות בארצותיהם תקחנה שוב על עצמן את המקי' התעמולה הציונית, ודרישה זו פירושה קודם כל, שמנהיגי הציונות למקומותיהם ישאו יותר ככיום בעל ההסברה הציונית.

ושוב, מרובים צרכי העבודה היהודית בגולה, אף א"י צריכה לעמוד תמיד בקו הראשון של הויה הפוליטיקה היהודית, ציונים הסובדים, כי עבודת קה"ם צרה היא מכפי יכלתם, מוקים לא רק בזה שהם שוללים מעבודה זו כוחה, אלא במיפת הרע שהם מראים לאחרים ולנוער היהודי, ההוצאות שהושגו אינן משביעות אותנו רצין, ואעפ"י כן, לעומת העבר ולעומת מה שפענו מוסדות אחרים, הושג הרבה, ביהוד מסני שנשיאי החסתי וחברי מאנסקוטובה עמדו בראש העבודה

בשביל קה"ם, ומפני ששליחנו בארצות שונות בא"ם כמבשרי הרעיון של א"י תוקה וחרשה, הודות לזה רכזה העבודה לקבצת קה"ם אנשים בעלי שיעור קומה גדול ובעלי שם עולמי.

א"י צפויה לשנה המורה וחובה כפולה עלינו להנדיף את ההכנסות, קבענו, כמובן, תקציב כזה, אשר נקוה להשיגו, אולם אין זה המנסיונם של האפשר ואין בו משום מנוי חובה שלמה של ישראל לארצו, אין אנו יכולים להבטיח דבר בשם אלה, אשר אנתר נלחמים בהם, כדי להוציא הבטחות מפיהם, אולם בטוחני, כי אם רק הציונים ימלאו בכל העולם כולו את חובותיהם, תגדלנה בשנה הבאה בהרבה ההכנסות של קה"ם.

ברור גם להנהלת קה"ם, כי המוסדות הפיננסיים צריכים להתרחבות בד בכד עם התפתחות של הארץ, אחרים מהם צריכים להוסד בסיוע של קה"ם, לפני שנים אחרות נוסד הבנק האופוטיקאי, הגנו עתה בעצם העבודה ונקוה בשנה הבאה לסבור את האובליגציות של הבנק, קיימת חכנית ליצור מוסד לאשראי תעשיתי באמצעי קה"ם, נקוה כי המוסד הזה, לאחר שתעבור עליו מחלח חידרים, ימשוך גם הון פרטי, עלינו גם ליסד מוסד לאשראי הקלאמי, דרושים לכך אמצעים כבירים, אולם הם הכרחיים לשם הצלחת משקינו, יצירת המוסד הזה מהיבת תקופתהכנה פרובת, כי קה"ם לא תוכל להקם אותו מאמצעיה, צריך יהיה לפנות לצבור הרחב כאשר עשינו בננוע לאוצר התישבות היהודית-להרחבת פעולתו, ההנהלה הנצל את כל האפשרויות המצויות בשפע אצל ציונים ושאנים ציונים כאחד, אולם בתוך לפתנה תלויה הצלחתנו ברצונו הטוב של המגדב הרחוק עדיין טא"י, אולם הרי אתם מקורבים לא"י ולמכ"ך נפנת אליכם ראשונה בקריאתנו, מי יתן והעולם הציוני יבין בשנה הבאה במלוא חובתו כלפי הארץ והמכה הכרחית, אולם קה"ם נתבעה להניש למוסד את עורתו ולחמוק בו מתוך נסיונו הרב ולדאוג להצלחתו הארגונית.

מרבם עתה לדבר על מלוח שהוא עתה בנדר האפשר, אולם הנאי מוקדם למלוח היא האפשרות לסלק את הרבית ואת האפורטיזציה מהכנסותינו אנו, לכך דרושים התוונים עם הסתי ישיבים שזא נחמנו עדיין, ושחתיפתם הוא דבר בעל חשיבות רבה, לדעתנו נשקפים סכויים רבים ואפשרות גדולה זו למעשהו נכות ההכרעה של מנהיגי הציונות בכל עיר ובכל מדינה תלויה הצלחתנו בתוך התאמצוה משוחפת נמחיר לקרן היסוד נצחונות חרשים, כי אז נקים את הבית של עם ישראל בארצו.